

ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА ТА АГРОХОЛДИНГИ: РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ

Україна на сьогодні залишається агропромисловою державою з великими перспективами зростання незважаючи на складну економічну ситуацію та занепад села. В цьому аспекті важливим постає вирішення проблем АПК для подальшого розвитку української економіки.

Одними з найважливіших проблем в АПК можна назвати: низьке технічне забезпечення занепади інфраструктури, відсутність мотивації до праці, занепад сіл, що є основними рушіями сільського господарства. В результаті виникає потреба у докорінному реформуванні аграрних відносин на селі, створення підприємств ринкового типу. На місці старих організаційно-правових форм створення нових агроформувань ринкового типу: від дрібнотоварних селянських господарств до потужних господарських об'єднань [1]. Тому актуальним є розмежування організаційно-правових конструкцій та категорій агропідприємництва, таких як: сільськогосподарське підприємство, фермерське господарство та агрохолдинг.

Сільськогосподарським вважається підприємство, основною діяльністю якого є постачання вироблених (наданих) ним сільськогосподарських товарів (послуг) на власних або орендованих основних фондах, а також на давальницьких умовах, в якій питома вага вартості сільськогосподарських товарів/послуг становить не менш як 75 відсотків вартості всіх товарів/послуг поставлених протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно. Згідно Податкового кодексу України сільськогосподарське підприємство – це самостійний статутний об'єкт, який має право юридичної особи та здійснює виробничу

діяльність у галузі сільського господарства з метою одержання відповідного прибутку (доходу). До складу сільськогосподарського підприємства включаються також фермерське господарство.

Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян із створення юридичної особи, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм для ведення фермерського господарства, відповідно до закону [2]. Фермерське господарство може бути створене одним громадянином України або кількома громадянами України, які є родичами або членами сім'ї, відповідно до закону.

Агрохолдинги зазвичай, створюють шляхом оренди землі потужними промисловими підприємствами, фінансовими і сервісними структурами, які інвестують кошти у соціальну виробничу сферу села.

Останніми роками спостерігається тенденція коли кількість дрібних сільськогосподарських підприємств скорочується через перехід їх під контроль потужних аграрно-промислових структур.

Агрохолдинги – це специфічна форма володіння акціонерним капіталом за якої материнська компанія, маючи контрольний пакет акцій інших підприємств, управляє ними і контролює їх діяльність, завдяки чому об'єднує їх у єдину організаційно-правову структуру з відповідними місією та цілями. Агрогосподарські товариства найбільше відповідають умовам створення агрохолдингів. Використовуючи таку організаційно-правову форму ведення бізнесу, агрохолдинги активно залучають капітал через випуск і розміщення акцій на фондових біржах за кордоном, чого не можуть собі дозволити інші форми агробізнесу [1, с.54]. Таким чином, агрохолдинги – це суто бізнесові проекти, основна мета яких полягає у примноженні капіталу їх засновників... Проте, варто сказати, що через концентрацію земельних ресурсів у власності агрохолдингів існує загроза розвитку монополізму на ринку оренди землі. У свою чергу, це вимагає

адекватної цілеспрямованої державної політики, що повинна бути спрямована на недопущення монополізації ринку оренди землі та ринку сільськогосподарської продукції, втрати конкуренції на них [3].

Таким чином вертикальна інтеграція дрібних фермерських господарств та сільськогосподарських підприємств (рис. 1) забезпечує модернізацію технічних, технологічних та фінансово-організаційних потужностей учасників холдингу, проте з яскраво вираженою наявністю ризику зниження конкуренції на ринку.

Рис. 1. “Формула господарського об’єднання суб’єктів в структуру агрохолдингу

Таким чином, основними відмінностями між сільськогосподарським підприємством та фермерським господарством є те, що останні можуть включатися до нього, формуючи більший масштаб структури. В свою чергу агрохолдинг може об’єднувати кілька сільськогосподарських підприємств в структуру, яка управляє ними, контролюючи їх діяльність.

Список літератури:

1. Дем’яненко С. Агрохолдинги в Україні: процес становлення та розвитку / С. Дем’яненко // Економіка України. – 2009. – № 12. – С. 51-55.
2. Про фермерське господарство Закон України від 19.06.2003 № 973-IV.
3. Македонська Ю.О. Створення та функціонування агрохолдингів на Україні як один із напрямів підвищення ефективності використання землі / Ю.О. Македонська // Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Сер.: Економічні науки. – 2014. – № 4. – С. 241-248.